

Barnkonsekvensanalys med anledning av eventuell nedläggning av Alby förskola

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Bakgrund	4
Beskrivning	4
Prövningens omfattning.....	4
Lagstiftning och styrdokument.....	5
Barnkonventionen.....	5
Aktuell lagstiftning	5
Läroplan för förskolan – Lpfö 18 reviderad 2025.....	5
Barnens delaktighet/barnens åsikter	6
Vårdnadshavarnas åsikt.....	7
Pedagogernas åsikt	10
Forskning och beprövad erfarenhet	12
Kompensatoriska åtgärder	13
Sammanfattning.....	13

Utförande av barnkonsekvensanalys:

Gunilla Lindeberg Grelsson, förskollärare samt
Sandra Hakola, barnskötare och barnrättstrateg

Datum: 2026-02-03

Skolchef: Kent Ylvesson

Biträdande skolchef: Eva-Lena Årmyr

Rektor: Marie Nelhagen

Inledning

Med anledning av eventuell nedläggning av Albys förskola görs en barnkonsekvensanalys som kan användas som underlag i beslutet. I denna analys får barn, vårdnadshavare och personal göra sina röster hörda.

Namn på förskola: Alby förskola

Barn födda år: 2022–2024

Bakgrund

Anledning till utredning:

Tjänstepersonsförslag om nedläggning av Alby förskola med anledning av lågt barnantal, kvalitetshöjande åtgärder och ekonomiska förutsättningar.

Nulägesbeskrivning:

I dagsläget arbetar 4 pedagoger på förskolan och det går 9 barn i åldrarna 1–5 år.

Pedagogerna ansvarar även för köket.

Skolans lokaler i samma byggnad står tomma.

Det är väldigt stora omkostnader för lokaler, matleverans och arbete då det behövs bemannas upp för att det inte ska bli ensamarbete.

Förskolans kök samt utemiljön är i behov av renovering vid fortsatt verksamhet.

Stor åldersspridning hos barnen.

Vad är frågeställningen:

Hur kan en nedläggning av Alby förskola påverka barnen?

Beskrivning

I en nedåtgående trend av barnantal behöver kommunen se över kommunens förskolor med ekonomiska aspekter. Det kan innebära eventuell nedläggning av förskolor. Detta är oundvikligen beslut som påverkar barn, och därför behöver barns bästa beaktas i dessa processer. Med anledning av detta har denna barnkonsekvensanalys tagits fram.

Eventuell nedläggning görs för att möjliggöra kvalitet och likvärdighet i förskolan, upprätthålla organisationens funktionalitet samt undvika skenande kostnader.

Prövningens omfattning

Hur omfattande en prövning av barnets bästa ska vara beror på hur ärendet ser ut och i hur stor utsträckning barn och barns rättigheter påverkas. I det här fallet påverkas i första hand barnen på förskolan som läggs ner och i andra hand påverkas barnen på den förskola som tar emot barn från den nedlagda förskolan.

Nedläggningen av en förskola och den övergång till en ny förskola som det innebär kan upplevas som en stor händelse för barnet där och då. På längre sikt bedöms ärendet dock ha en relativt låg påverkan på barn och barns rättigheter. Barns bästa påverkas till viss del just under nedläggningsförfarandet, men på lång sikt är det inte troligt att ett förskole byte påverkar barnen särskilt negativt.

Eftersom barnen på förskolan som läggs ner kommer att erbjudas plats på Skogsbackens förskola i Ånge bedöms kvaliteten på barnens utbildning och upplevelsen av en god och trygg omsorg inte påverkas nämnvärt. Dock får barnen en längre resväg till förskolan.

Lagstiftning och styrdokument

Barnkonventionen

I första hand är det barnkonventionens fyra grundprinciper som är relevanta inom ramen för denna barnkonsekvensanalys.

- Artikel 2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3. Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6. Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12. Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Aktuell lagstiftning

Skollagen (2010:800) kapitel 8

- 2 § Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.
- 8 § Huvudmannen ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö.
- 15 § Ett barn ska erbjudas plats vid en förskolenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Skälig hänsyn ska tas till barnets vårdnadshavares önskemål.

Läroplan för förskolan – Lpfö 18 reviderad 2025

Barnens delaktighet/barnens åsikter

Delaktighet i utredningsprocessen

Förskolebarns möjlighet att vara delaktiga i beslut som rör dem beror inte bara på deras egen mognad och insikt utan även vuxenvärldens inställning, kompetens och förmåga att målgruppsanpassa. Ett sätt att ta in barns röster i en avvecklingsprocess kan vara att innan processen ens startat göra plats för barns perspektiv. Barn kan ha tankar om vad som är en bra, trygg och rolig förskola som kan vara en del av underlaget i en utredning om vilka förskolor som ska avvecklas. Det är viktigt att vara öppen för att barn kan ha andra tankar än vuxna och att det ofta är berikande och relevant att väga in dessa.

Syftet med barnens delaktighet är å ena sidan att skapa förståelse för situationen hos barnen och förbereda dem inför förändringen. Å andra sidan syftar delaktigheten till att fånga upp oro och önskemål hos barnen. Detta ger input till de vuxna för att kunna genomföra en så bra övergång som möjligt och skapa bra förutsättningar på mottagande förskolor.

Intervju med 3 barn i åldern 3–4 år på Alby förskola, med medgivande från vårdnadshavarna.

Intervju med barnen:

- **Trivs du på din förskola? Varför/varför inte?**
  - Ja, det är roligt att leka. Allt är roligt här.
  - Ja, jag tycker både om att vara hemma och på förskolan. Man kan leka och vara med kompisar.
  - Ja, det är roligt, man kan måla teckningar inne i ateljén. På sommaren går jag i Ånge, det är också roligt.
- **Skulle du vilja gå på en stor förskola? Varför/varför inte?**
  - Jag har varit i Ånge, där fanns många kompisar att leka med, det var roligt.
  - Jag brukar vara på Ånge-dagiset ibland, det var roligt att leka där, men nu vill jag inte vara där något mer. Det är roligare att vara här.
  - Det är bra på stora förskolan, det är många kompisar där. Man äter i samma matsal och det är roligt att leka ute där.
- **Hur tar du dig till förskolan idag? Promenad/bil etc.**
  - Alla intervjuade åker bil till förskolan i dagsläget.
- **Hur skulle det kännas att åka bil en liten stund till förskolan?**
  - Jobbigt att åka längre.
  - Det känns okej att åka till Ånge, jag brukar vara där och har många kompisar där.
  - Jag vet inte.
- **Övriga kommentarer från barnen.**
  - Jag vill inte att ni ska lägga ner det här.
  - Ett barn uttrycker sig väldigt positivt till nya förskolan, det finns många kompisar att leka med där.

Vårdnadshavarnas åsikt

Via en enkät som delades ut av förskolan intervjuade vi 5 familjer från Alby.

Intervju via enkät till vårdnadshavare:

- **Vad anser du är fördelar/nackdelar med att behålla Alby förskola?**

Fördelar:

- Behålla tillgängligheten för oss i småbyarna
- Varje enskild individ blir sedd och hörd, behoven möts
- Barnet får betydligt mindre intryck, = mindre överstimulans
- Vi som vårdnadshavare lär känna personalen och blir tryggare med det
- Jag känner mig trygg att lämna mitt barn på förskolan
- Mindre barngrupp
- Närmare hem
- Att vara en blandad barngrupp med barn i alla åldrar
- Fina nyrenoverade lokaler
- Kortare avstånd till förskolan/mindre tid i bil
- Små grupper, pedagoger har mer tid för ett barn
- Bättre uppsikt på det som händer i gruppen
- Barn lär sig fungera i en grupp som består av barn i olika åldrar, lära sig från varandra
- Lugnare inne och utemiljö
- Barn känner till hur allt fungerar
- Lätt att lämna/hämta barn även för anhöriga
- Stor parkering
- (Ingen kommentar)

Nackdelar

- Minst två personal behövs oftast, svårare med bemanning
- Kostnader på lokaler som inte är vårdad bra, reparationer tar ”hundra år”
- (Ingen kommentar)

- **Vad anser du är fördelar/nackdelar med att barnen börjar på Skogsbackens förskola?**

Fördelar:

- Tycker det är bra då jag ändå far förbi före/efter jobb
- Bra att lära känna kompisar inför skolstart
- Lättare att arbeta och hjälpas åt för pedagoger
- Jag slipper köra bilvägen mot Alby som är försummad och behöver akut renovering
- (Ingen kommentar)

Nackdelar:

- Ett barn i mängden, fler barn per pedagog
- Inte bli hörd på samma sätt
- Längre för anhöriga/barnvakt att hämta
- Smittorisk vid sjukdom, i Alby har vi varit väldigt skonade
- Högre ljudnivå
- Mindre kontakt med barn i olika åldrar
- Ny miljö/större förskola
- Mer stökigt i kapprum
- Trångt på parkering
- Svårighet att lämna barn om flera lämnar samtidigt
- Mindre personliga relationer
- Sämre säkerhet och koll på barnen
- Bristande överlämningar
- Saker/kläder försvinner
- Överstimulans
- Jag känner mig inte trygg att lämna mitt barn på Skogsbacken fsk Ånge, otrygg miljö, för stort
- Olika pedagoger vid hämtning/lämning, upplever att pedagoger är osäker på vilka alla vårdnadshavare är

• **Hur tar ni er till förskolan idag? Blir det någon skillnad om barnen byter förskola?**

- Åker bil
- Skillnaden blir längre resväg
- Det finns vårdnadshavare som arbetar i Ånge
- Barnet kommer att få tillbringa extra tid i bilen och vi förlorar arbetstid, barnet kommer att bli ännu mer utslitet pga den långa resan
- Dyrt med bränsle
- Miljöpåverkan

• **Känner ni någon förväntan/oro över förslaget?**

- Oro att det blir svårare att få barnvakt eller hämtningar av anhöriga/kompisar
- Nej, ingen oro
- Oro över att vi går mot en kommun där vi alla ska bo och leva i Ånge tätort för att få vardagen att gå ihop
- Förväntningarna är skyhöga på att information kommer löpande och att våra barn kommer i första hand.
- Medan hela världen vänder sig mot mindre förskolor som verkar vara bättre (det finns säkert en studie som bekräftar detta) väljer Ånge Kommun att "slå ihop" alla barn i ett "jättedagis" pga brist på personalen/svårigheter med bemanning. Svårt att tro att det problemet inte kommer tillbaka om några år om man tittar på medelåldern på personalen. Uppfattar att lösningen inte är hållbar och orsakar att människor som väljer att bo på landet är diskriminerade. Dessutom försöker kommunen att uppmuntra folk att flytta till kommunen. Menar de att man ska flytta bara till Ånge eller är den uppmuntran riktad till pensionärerna (?).

- Irritation och besvikelse!! Vi valde Alby för att "storförskolan" hämmade våra äldre barn enormt. Inte upplevt sådan ignorans och budgetering av kommunen, ni gör det omöjligt att vilja återinvandra. Vart är barnets bästa i situationen?

Blir en i mängden, inte hörd och sedd.

- (Ingen kommentar)

- **Övriga synpunkter.**

- Kvällsdagis?
- Tråkigt att man som kommun inte gör reklam för vilka förskolor som finns och vilka man kan välja emellan.
- Jag tror att fler med mig gärna sett inbjudan till studiebesök som förstaförälder och utefter det kunnat göra ett val. Många vet inte ens att Alby har en förskola.
- Det är orimligt att ens föreslå detta då behovet av barnomsorg väster om Ånge finns och vill öka. Men dessa ständiga förändringar är ohållbara och inte försvarbart längre!
- Barnens behov och mående måste utvärderas!!
- Längre tid för barnen, resetid inräknad är inte okej!
- När Skogsbacken skulle öppna tryckte man på tillgängligheten men ändå är det stängt flera gånger och barn önskas vara hemma.

Pedagogernas åsikt

På Alby förskola arbetar fyra pedagoger, två förskollärare och två barnskötare med 6–25 års erfarenhet inom förskola. Vi har intervjuat samtliga.

Intervju med pedagogerna:

- **Trivs du på din arbetsplats? Varför/varför inte?**

Fördelar:

- Alla trivs på verksamheten
- Barnen vi har här
- Bra relation och nära kontakt med vårdnadshavarna
- Familjärt
- Jättebra relation med kollegor, bra arbetsgrupp
- Känner mig bekväm här
- Mysigt, lugn och ro

Nackdelar:

- En enavdelningsförskola, sårbar verksamhet, få kollegor, ensamarbete, kök/disk själva
- För liten barngrupp i dagsläget

- **Hur skulle du känna för att arbeta på Skogsbackens förskola?**

- Positiva reaktioner från personalen
- Det blir längre restid, men jag hänger med på resan om det blir aktuellt
- Kul, har inget emot en flytt
- Trivs även med barn och personal i Ånge, men det blir längre restid. Man får lära sig att hålla reda på alla avdelningar. Är känd för många vårdnadshavare.
- En ny utmaning (i positiv bemärkelse)

- **Vad tror du är fördelarna/nackdelarna med en flytt till Ånge?**

Fördelar:

- Fler barn i samma ålder vilket gynnar utvecklingen hos barn
- Mer sociala relationer för barnen
- Lär känna sina framtida skolkamrater
- Åldersinriktad verksamhet
- Fler sysslor att fördela på fler pedagoger
- Mer personal gör det lättare att samarbeta med varandra, mellan avdelningar
- Ser bara fördelar!

Nackdelar:

- Vet inte om jag kan känna några nackdelar
- Saknaden av det lilla goda
- Tryggheten att alla barn trivs
- Närbakkontakten med vårdnadshavarna
- Oro för att några tillbakadragna barn kommer att dra sig undan i mängden, tog lång tid att öppna upp sig här
- Längre restid för barnen

- Fler barn och pedagoger
- För många barn, vissa vill ha lugn

• **Vad tror du är fördelarna/nackdelarna med att behålla Alby förskola?**

Fördelar:

- Liten verksamhet
- Tryggheten för barnen som behöver det lilla
- Här är vi självgående, snabba beslut, fritt
- Lär känna vårdnadshavarna på ett annat sätt
- Mindre barngrupp, barnen får mer stöd, egentid och tid av pedagogerna
- Planerar och göra för varje barns utveckling
- Aktiviteter i lugn och ro
- Möjlighet för vårdnadshavarna att välja förskola

Nackdelar:

- Stor åldersskillnad nu
- För få barn i samma åldersgrupp
- Ingen nackdel för verksamheten
- Glest med barn om det inte kommer in fler
- Stor kostnad, matleverans
- Behov av/kostnad för renovering i kök samt utemiljö (utemiljön har vart åsidosatt i flera år)
- Samverkan och tillhörighet med Ånge, tex om vi har få barn och önskar träffa andra/samarbeta kan vi inte gå till en förskola och de små får inte åka taxi
- Kan inte ha allt tillgängligt, tex pärlor till de äldre pga små barn på samma avdelning

• **Övriga kommentarer från pedagogerna.**

- Vi är en arbetsgrupp som känner varandra väl
- Gympasal på skolan användes tidigare, vi saknar att använda den nu
- Jag känner oro för att barnen inte utvecklas i samma takt som barnen på en större förskola med fler jämgamla
- Besviken på utemiljön, tråkig och vi behöver hålla koll på de små barnen då utemiljön inte är helt anpassad och säker för de minsta
- Få barn gör det svårare för barnen att hitta på lekar i den fria leken
- Om Alby ska finnas kvar är drömmen en tvåbarnsavdelning
- Mer reklam för Alby förskola hade kanske bidragit till att fler familjer hade valt Alby alternativt flyttat till Alby, vilket kanske hade resulterat till fler barn och ytterligare en avdelning på förskolan
- I dagsläget större och bredare ansvar för personal som jobbar
- Jag har vart med om flera tidigare nedläggningar, vi har haft bra samarbete innan med mottagande förskola och det har inte blivit anmärkningsbar påverkan på barnen.
- Barnen tycker ofta att det är lite spännande att börja på en annan förskola
- Hur blir det om etableringarna av fabriker, nya arbetstillfällen kan bidra med inflytt till Alby vilket kan bidra till högre barnantal. Kommer Alby förskola att öppna igen om behovet finns framöver?

Forskning och beprövad erfarenhet

Stora och små förskolors för- och nackdelar

Forskningen visar att förskolans totala storlek i sig inte entydigt avgör kvaliteten. Både stora och små förskolor kan erbjuda god pedagogisk verksamhet, men de rymmer olika strukturella förutsättningar och risker.

- **Större förskolor** kan ha organisatoriska fördelar, såsom större personalgrupper, möjlighet till kollegialt lärande och bättre resurstäckning vid frånvaro. Samtidigt pekar forskning på att mycket stora enheter kan innebära risker för barnens trygghet och pedagogernas möjlighet att arbeta nära varje barn, särskilt om verksamheten inte delas upp i mindre, stabila grupper.
- **Mindre förskolor** tenderar att underlätta nära relationer mellan barn och vuxna samt skapa en mer överblickbar och trygg miljö. Nackdelar som lyfts i forskningen handlar främst om sårbarhet vid personalfrånvaro och begränsade organisatoriska resurser vid mycket små enheter.

Avdelnings- och gruppstorlekens betydelse

Ett återkommande och tydligt resultat i forskningen är att avdelningarnas eller barngruppernas storlek har större betydelse än förskolans totala storlek.

Studier visar att:

- Mindre barngrupper kan ge bättre förutsättningar för individuell uppmärksamhet, kommunikation och relationellt arbete.
- Stora barngrupper kan försvåra pedagogernas möjligheter att genomföra undervisning i enlighet med läroplanens intentioner och ökar risken för stress, både hos barn och personal.
- Även i stora förskolor kan kvaliteten vara hög om barnen organiseras i mindre, stabila grupper under större delen av dagen.

Sammantaget pekar forskningen på att hur många barn som möts i vardagen och hur många barn varje pedagog ansvarar för, är mer avgörande än hur många barn som finns på förskolan totalt.

På skogsbackens förskola i Ånge arbetar pedagogerna processinriktat och delar in barnen i mindre grupper under en stor del av dagen. Detta har vi upplevt ge positiva effekter i barnens undervisning och utveckling. Vi ser också att detta arbetssätt har stärkt pedagogernas relationer till barnen då de arbetar nära tillsammans i gemensamma processer.

Kompensatoriska åtgärder

Plan

För att en nedläggningsprocess ska bli så smärtfri som möjligt är det lämpligt om det i god tid görs någon form av plan eller tidslinje. Denna bör inkludera när berörda ska involveras och på vilket sätt, samt hur och när återkoppling ska ske.

Det är viktigt att de medarbetare som är närmast barnen tillsammans planerar övergången utifrån vad som är bäst för barnen, både utifrån ett generellt barnperspektiv och utifrån berörda barns egna perspektiv. Även berörd personal och vårdnadshavares synpunkter bör inhämtas.

Vårdnadshavare

Avvecklingen av en förskola är troligtvis inte i linje med de berörda vårdnadshavarnas önskemål. Även om det kan finnas en förståelse för att avvecklingar behöver göras vill många vårdnadshavare ändå att just deras barns förskola ska finnas kvar. Tydlig och transparent kommunikation och information från förvaltningens och förskolans sida, att vårdnadshavarna får känna sig delaktiga i processen och att önskemål om ny förskola i största möjliga mån tillgodoses är viktiga kompensatoriska åtgärder.

Barn

Nedläggningarna bör göras på sommaren i största möjliga mån och annars vid årsskiftet, för att minimera upplevelsen av avbrott och diskontinuitet för både personal och barn. Om nedläggningen görs under sommaren påverkas så få barn som möjligt, eftersom de barn som ska börja förskoleklassen ändå slutar då. En förskola som ska läggas ner bör inte heller ta emot nya barn under en viss period innan nedläggningen. Även detta minimerar antalet barn som blir direkt berörda.

En barnkonsekvensanalys görs av Ånge Kommuns barnrättsstrateger inför beslut om nedläggning av Skogsbacken Alby förskola.

Sammanfattning

Slutligen ser utförarna av barnkonsekvensanalysen både för- och nackdelar med en nedläggning av Alby förskola. Största oron från vårdnadshavarna är längre resor samt större barngrupper. Personalen ser fördelarna med barnens utveckling i att vara fler barn i samma åldersgrupp men även tryggheten i "det lilla". Barnkonsekvensanalysen har tagit in barnens, vårdnadshavarnas samt pedagogernas åsikter. Beslut om eventuell nedläggning är ett politiskt beslut.